

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad
dossiernummer 5033
onderwerp Terinzagelegging en toelichting concept Transitievisie Warmte

van het college van burgemeester en wethouders
datum 29 juni 2021

memo

Aanleiding

Op 29 juni heeft het college de concept Transitievisie Warmte Gouda 2021 vastgesteld. De bedoeling is dat de stukken vanaf 14 juli 2021 ter inzage worden gelegd. De raad heeft daarbij 1 week de gelegenheid om de terinzagelegging te stuiten. De gemeenteraad wordt gevraagd om desgewenst te reageren vóór woensdag **7 juli**, 12:00 uur aanstaande. In dit memo wordt de inhoud van de stukken toegelicht.

Inleiding

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten uiterlijk eind 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) opstellen. In deze TVW beschrijven gemeenten het tijdpad waarop wijken in de periode van 2022 tot 2050 van het aardgas af gaan. Voor die wijken of buurten waarvan de gemeente denkt dat ze al voor 2030 aardgasvrij kunnen zijn beschrijft de gemeente welke alternatieven voor aardgas daar kansrijk zijn. Omdat het Goudse coalitieakkoord de ambitie heeft om in 2040 een CO₂ neutrale en aardgasvrije stad te zijn is in de TVW voor Gouda het tijdpad ingericht tot 2040. Zoals ook in het Klimaatakkoord afgesproken, is de TVW voor Gouda in samenspraak met stakeholders tot stand gekomen.

De concept Transitievisie Warmte Gouda is als bijlage bij dit memo gevoegd. Verder is de concept *publieksversie* van de TVW bijgevoegd. Deze versie is bedoeld om antwoord te geven op de vraag 'Wat betekent de TVW voor mij?'. Van deze publieksversie wordt ook een interactieve online versie gemaakt; klik op de kaart en de achterliggende informatie verschijnt in beeld.

Het is de intentie van het college om na de zomer de gemeenteraad/raadscommissie tijdens een werksessie te informeren over de voortgang. Begin september is bekend wat voor zienswijzen zijn ingediend en wat deze mogelijk voor effect hebben op de TVW of het proces van de transitie. In oktober besluit het college vervolgens over eventuele wijzigingen en een Nota van beantwoording voordat de TVW ter besluitvorming wordt doorgeleid naar de gemeenteraad.

Hoe is deze TVW tot stand gekomen

Drie wethouders hebben vanaf de start van het proces de stuurgroep gevormd. Samen met de directe stakeholders: woningcorporaties, bedrijvenplatform en netbeheerder Stedin vormden zij de regiegroep die maandelijks overlegde over keuzes, inhoud en voortgang. Met de raadsbrede werkgroep energietransitie is regelmatig contact geweest; de raadsbrede werkgroep is meegenomen in alle stappen. Een groep van zo'n 40 stakeholders (maatschappelijke organisaties, bedrijven, VvE's, huurdersverenigingen, raadsleden enz) vormt de Transitietafel Energie waarmee in totaal 5 bijeenkomsten/werksessies zijn gehouden.

Vanaf eind 2020 is een vertegenwoordiging van actieve inwoners deel gaan uitmaken van de regiegroep. Eerst onder de naam ENiGH (Energie Netwerken in het Groene Hart), later als Energiecoöperatie Gouda (EcG). Met deze energiecoöperatie is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend tijdens de laatste Transitietafel op 23 april 2021.

Actieve bewoners van de “verkenningbuurten” organiseerden zelf informatiebijeenkomsten waar gemeente en adviesbureau DWTM konden aanschuiven om een presentatie te geven. Naast een enquête door de gemeente uitgezet in de verkenningbuurten, hielden deze buurten ook zélf hun enquêtes. Tijdens de laatste vergaderingen van de regiegroep is vanuit elke verkenningbuurt 1 contactpersoon aangeschoven om de observaties en bevindingen vanuit die buurt te delen. De regiegroep heeft deze inbreng zeer gewaardeerd en als adviezen meegenomen in de afwegingen. Belangrijke inbreng vormde de petitie met handtekeningenlijst uit de buurt Kort Haarlem/Kadenbuurt, waarin buurtbewoners hun zorg over de snelheid en kosten van de transitie delen. Deze actie heeft een rol gespeeld bij de keuze om deze buurten niet als “startbuurt” aan te wijzen.

De TVW na vaststelling

In de visie staan acties benoemd. De acties hebben in de eerste plaats betrekking op de gemeentebrede aanpak en de aanpak in de verkenningblokken en zijn beschreven in hoofdstuk 7. Met name in de verkenningblokken zal nader onderzoek starten, deels technisch van aard maar een groot deel van het project betreft het gesprek en proces met bewoners.

Als er overeenstemming is over een aanpak kan gestart worden met opstellen van een Wijkuitvoeringsplan (WUP). Opstellen van dit WUP is een proces dat in zorgvuldige samenspraak met alle betrokkenen moet worden uitgevoerd. Goede participatie is dan van groot belang. Nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe inzichten. Indien nodig zal de TVW daarop worden herzien. Dit gebeurt ten minste elke 5 jaar, zoals is afgesproken in het Klimaatakkoord.

Procedure terinzagelegging en mogelijkheid tot stuiten

De terinzagelegging van de concept Transitievisie Warmte maakt onderdeel uit van de voorbereiding van de besluitvorming en is een bevoegdheid van het college. Voordat de concept Transitievisie Warmte ter inzage wordt gelegd, informeert het college de gemeenteraad en is er de mogelijkheid de terinzagelegging te stuiten. Indien daarvan sprake is, geeft een gemeenteraadslid of -fractie gemotiveerd aan zodanige bedenkingen te hebben tegen de TVW, dat terinzagelegging niet opportuun is. Het college beraadt zich hierover en beslist vervolgens zelf of de terinzagelegging doorgang vindt. Gelet op aanlevertijden voor publicatie in de Staatscourant en de Goudse Post is het verzoek om te reageren vóór woensdag 7 juli, 12:00 uur aanstaande.

De concept Transitievisie Warmte wordt ter inzage gelegd voor een periode van 8 weken. De zienswijzeperiode zal zijn van 15 juli tot en met 8 september 2021. In deze periode kunnen belanghebbenden zienswijzen indienen.

Na afloop van de terinzagelegging worden de zienswijzen integraal beoordeeld en wordt de raad voorgesteld de TVW naar aanleiding van een of meerdere zienswijzen (en/of ambtshalve) al dan niet gewijzigd vast te stellen. Besluitvorming door de gemeenteraad over de TVW is in december 2021 voorzien.

Toelichting Transitievisie Warmte Gouda

De Transitievisie Warmte Gouda is verdeeld in 7 hoofdstukken.

In **hoofdstuk 1**, de inleiding, wordt kort ingegaan op de achtergrond en totstandkoming van de TVW. Daarnaast wordt hier aangegeven (paragraaf 1.5) wat er nodig is aan ondersteuning van het Rijk om tot uitvoering te komen van de TVW. Deze paragraaf is van groot belang, omdat Gouda onvoldoende capaciteit en middelen heeft om alle afspraken uit de TVW te realiseren.

Wat is het doel van de TVW?

Deze TVW is een eerste visie in het proces om te komen tot een CO₂ neutrale en aardgasvrije gemeente in 2040. De visie beschrijft de stappen en geeft al een doorkijkje naar de periode waarin buurten aardgasvrij zouden kunnen worden. Er is onderzoek gedaan naar welke warmteoplossingen de “meest voordelige optie” zijn per buurt. Dit onderzoek zal de komende jaren nog voortgezet worden omdat in Gouda nog veel onzekere uitkomsten zijn.

Wat is de TVW niet?

Om de kaders van deze TVW duidelijk te schetsen, staat in de TVW ook beschreven wat deze **niet** bevat.

- De TVW bevat géén definitief besluit over het alternatief voor aardgas of het uitvoeringsplan;
- De TVW bevat géén precieze kostenraming per buurt, noch een precies financieringsmodel;
- De TVW bevat géén verplichting; voor geen enkele partij.

In **hoofdstuk 2** wordt uitgelegd wat CO₂ neutraal en aardgasvrij betekent voor huishoudens en bedrijven en hoe de verschillende warmteoplossingen werken.

In **hoofdstuk 3** gaat het over het maken van keuzes om tot een verantwoorde volgorde van buurten/wijken te komen. Eerst worden de reeds vastgestelde uitgangspunten toegelicht, te weten:

- De warmtetransitie is een proces dat we samen doen
- In de warmtetransitie moet iedereen mee kunnen
- De warmtetransitie is een technisch én sociaal proces
- De warmtetransitie leidt tot significante vermindering van CO₂ uitstoot

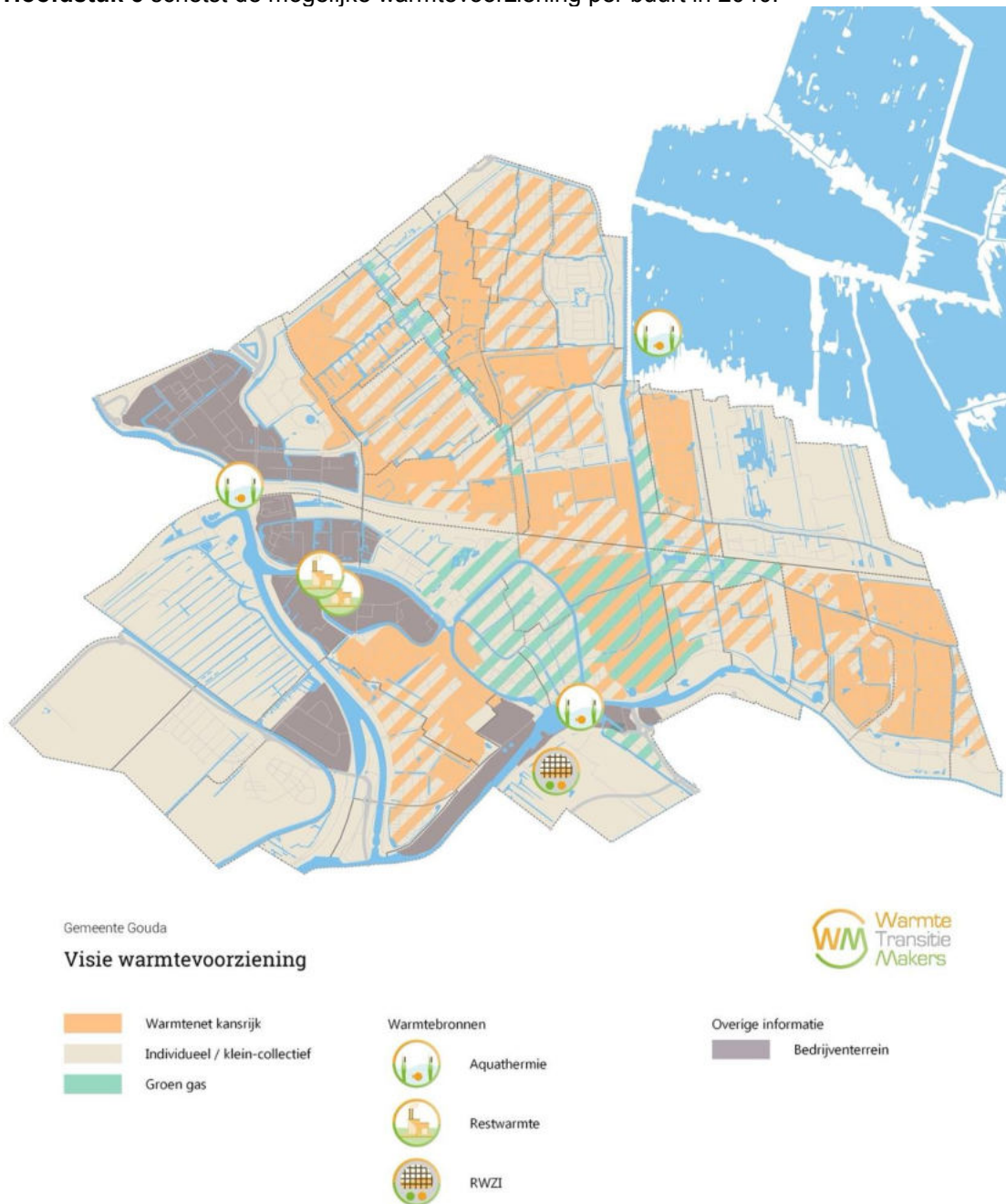
Daarna wordt toegelicht welke criteria zijn meegewogen in de keuze voor de verkenningsbuurten en welke criteria van belang zijn geweest voor het bepalen van de voorkeursoptie van een aardgasvrije techniek per buurt.

In **hoofdstuk 4** wordt beschreven hoe de warmtevraag en de beschikbare warmtebronnen in Gouda op elkaar aan kunnen sluiten. Bij het beschrijven van de warmtevraag is gekeken naar de hoeveelheid warmte die in een gebied nodig is en de temperatuur van de warmte die wordt gevraagd. Ook wordt een doorkijk gegeven naar de toekomstige warmtevraag. Uit modelberekeningen blijkt dat voor woningen een energiebesparing van ongeveer 24% mogelijk is. Voor bedrijven is dit ongeveer 30%. Door de grotere diversiteit aan bedrijfsgebouwen is de onzekerheidsmarge hier wel groter dan voor woningen.

Op basis van deze cijfers wordt de warmtevraag voor woningen en bedrijfspanden in 2040 geschat. Dit is dan ook de warmtevraag waarvoor passende warmtebronnen gezocht moeten worden.

Tot slot worden in dit hoofdstuk alle duurzame warmtebronnen in Gouda stuk voor stuk toegelicht.

Hoofdstuk 5 schetst de mogelijke warmtevoorziening per buurt in 2040.

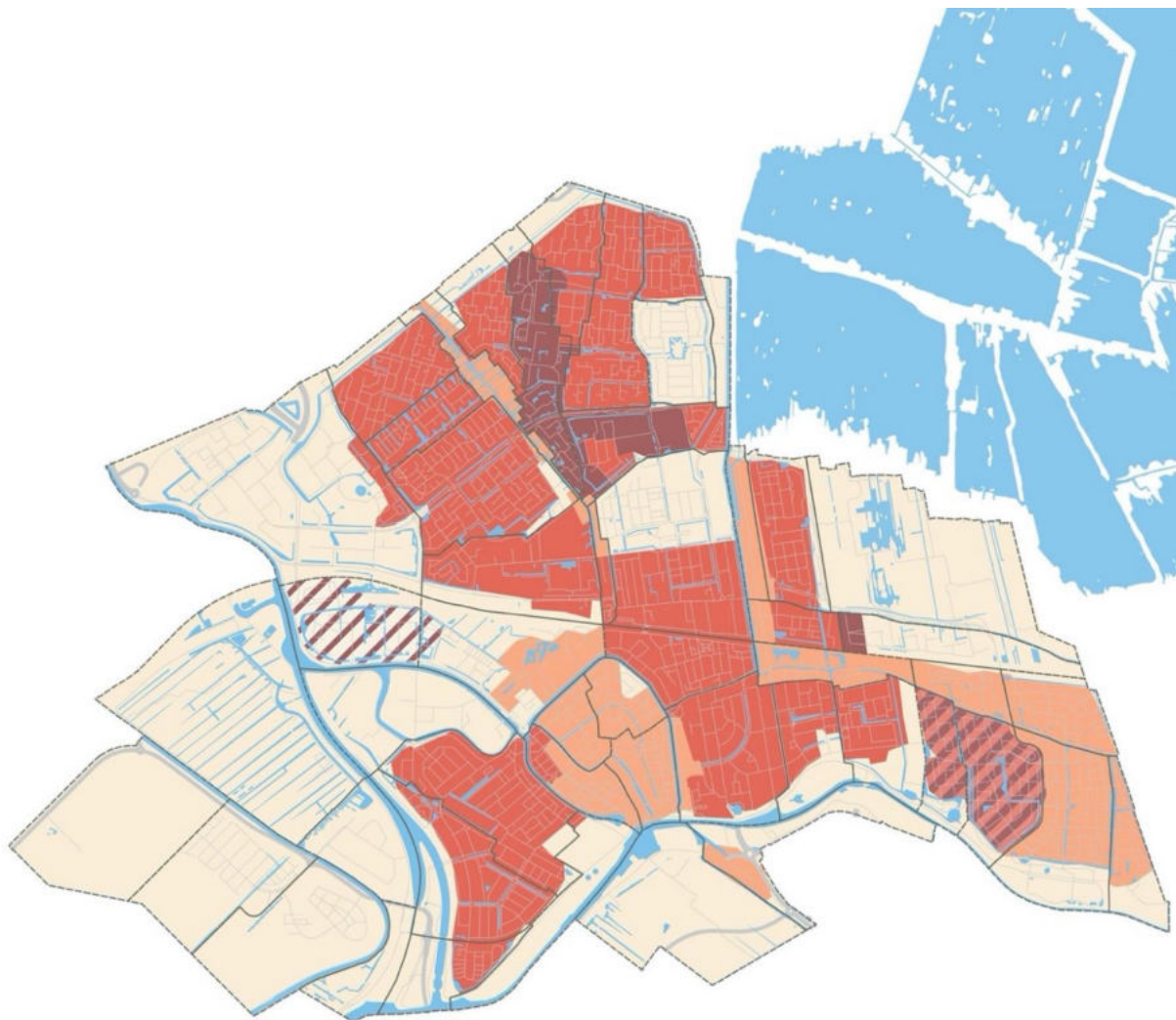

In hoofdstuk 5 en in bijlage F wordt dit globale en mogelijke eindbeeld toegelicht. Dit eindbeeld is ook de basis voor de publieksversie van de TVW. Wat opvalt is: qua kosten blijven in grote delen van de stad steeds twee opties dicht bij elkaar liggen.

Hoofdstuk 6 beschrijft het tijdpad waarop wijken in Gouda aardgasvrij kunnen worden. Beschreven wordt in welke buurten op korte termijn kan worden gestart met verder onderzoek naar aardgasvrije alternatieven, welke buurten op middellange en welke buurten op lange termijn aan de beurt kunnen komen. Daarnaast geldt voor een aantal buurten in Gouda het 'natuurlijk tempo', dat wil zeggen dat hier individuele oplossingen voor de hand liggen en bewoners en bedrijven op eigen tempo tussen nu en 2040 de overgang naar aardgasvrij kunnen maken.

Met deze fasering kunnen bewoners, bedrijven, woningbouwcorporaties en de netbeheerder hun investeringen afstemmen op het tijdpad. Belangrijk hierbij is dat de planning in dit hoofdstuk een globale planning is. Er blijft altijd ruimte om in te spelen op nieuwe kansen, bewonersinitiatieven of initiatieven van bedrijven.

Dit geldt overigens ook voor de geschetste warmtevoorziening in hoofdstuk 5.

Gemeente Gouda

Fasering warmtetransitie

Fasering:

- Korte termijn (verkenningblokken vanaf 2022 en 'natuurlijk tempo' van 2022 tot 2040)
- Middellange termijn (vanaf 2025)
- Lange termijn (vanaf 2030)

Er wordt als eerste gestart met verdere verkenning in twee verkenningblokken in 2022:
 1a. Plaswijck Kern (gebied rondom Winkelcentrum Bloemendaal tot aan De Mammoet en MBO Rijnland)
 1b. Middenwillens West

Daarna wordt overwogen om de verkenning te starten in:
 2. (Deel van) Sportbuurt & Molenbuurt
 Het startmoment voor verdere verkenning in deze buurt is niet vastgesteld.

Tot slot beschrijft **hoofdstuk 7** de uitvoeringsstrategie. In dit hoofdstuk worden, met de algemene uitgangspunten uit hoofdstuk 3 als basis, de belangrijkste kaders voor de uitvoering beschreven. De komende jaren worden de eerste stappen gezet om uiteindelijk in 2040 een volledig CO₂ neutrale en aardgasvrije gemeente te zijn. De activiteiten die de gemeente al organiseert en nog wil opzetten worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

De uitvoeringsstrategie is als volgt opgedeeld:

Programmaonderdeel	Toelichting
1. Gemeentebrede aanpak	De gemeente ondersteunt bewoners die hun huis willen verduurzamen met een breed pakket aan maatregelen. Zo worden alvast de voorbereidingen getroffen op aardgasvrij. Daarnaast worden op een gefaseerde manier plannen per buurt ontwikkeld. <i>Zie paragraaf 7.2</i>
2. Aanpak verkenningblokken	In de verkenningblokken wordt samen met inwoners en lokale partijen verder onderzoek gedaan en indien haalbaar een wijkuitvoeringsplan opgesteld. <i>Zie paragraaf 7.3</i>
3. Aanpak bedrijventerreinen, utiliteit en maatschappelijk vastgoed	Bedrijfspannen, bedrijventerreinen, utiliteitbouw en maatschappelijk vastgoed vergen een maatwerk aanpak. <i>Zie paragraaf 7.4</i>
4. Regie op collectieve bronnen	Als er voor warmtenetten wordt gekozen moeten lokale en (boven)regionale warmtebronnen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. <i>Zie paragraaf 7.5</i>
5. Participatie en communicatie	Bij de uitvoering van de warmtetransitie is het de bedoeling dat betrokkenen partners worden. Daarom wordt de uitwerking van de participatie en communicatie samen mét de partners vorm gegeven in een aparte communicatie- en participatiestrategie. Deze wordt tegelijk met de TVW aan de raad voorgelegd voor besluitvorming. <i>Zie paragraaf 7.6</i>
6. Governance en doorontwikkeling TVW	Nieuwe inzichten worden verwerkt door de TVW zodra opportuun, maar minimaal iedere 5 jaar te actualiseren. In de tussentijd blijft de gemeente met al de betrokkenen in gesprek. Ieder partij krijgt hier een specifieke rol. <i>Zie paragraaf 7.7</i>